

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta pedagogická
katedra pedagogiky
PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta práce – Hodnocení vedoucí/ho práce)

Práci předložil(a) student(ka): Eva Pavlíková

Studijní zaměření: Předškolní a mimoškolní pedagogika, obor Učitelství pro mateřské školy

Název práce: Dítě s dětskou mozkovou obrnou n mateřské škole

Oponent práce: PaedDr. Ivana Bečvářová, Ph.D.

Vedoucí práce: PhDr. Josef Slowík, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE:

Cílem bakalářské práce Evy Pavlíkové je *zabývat se vývojem dívek s dětskou mozkovou obrnou*, které navštěvují odlišné předškolní zařízení. Cíl by měl být jednoznačněji definován, neboť „zabývat se“ problematikou je chvályhodné, ale z hlediska výzkumu velmi nejasné a špatně uchopitelné.

Na základě důkladného prostudování práce jsem dospěla k názoru, že autorka nejspíše chce využít komparativní metody při zkoumání způsobů začleňování dětí s DMO do kolektivu dětí mateřských škol v rámci společného vzdělávání. Dalším cílem práce je analyzovat způsoby začleňování dětí s DMO a provést podrobné kazuistiky na základě pozorování, rozhovorů s učiteli a asistenty pedagoga i na základě dotazníkového šetření.

Cíle práce jsou ale postaveny stylisticky poněkud nejasně, práci by prospělo pregnantnější slovní uchopení, tj. lépe a konkrétněji je vydefinovat. Rozhovory s učiteli MŠ a asistenty pedagoga byly nástrojem výzkumu, ale nemohou být podle slov autorky *výzkumnými otázkami*. K tomu v empirické části je uvedena jen jedna výzkumná otázka, ne tedy otázky. Předpokládám, že jde o nešťastné slohotvorné spojení a stylistickou neobratnost, proto vynesu otázku k přesnějšímu objasnění cílů práce a výzkumného šetření u obhajoby. Zvýrazněme ale silnou motivaci studentky a získanou osobní zkušenost při práci a začleňování dětí s DMO do kolektivu zdravých dětí v jednotlivých mateřských školách i snahu o zmapování této problematiky.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ:

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Obě části jsou zpracovány proporčně vyváženě. V teoretické části studentka definuje základní pojmy v kontextu dané problematiky, především problematiku dětské mozkové obrny a vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Autorka si při studiu odborné literatury všímá různorodého názorového pojetí a teoretických východisek i legislativních a kurikulárních dokumentů.

Empirická část deklaruje, že *cílem praktické části je zjistit přístup k dětem s dětskou mozkovou obrnou ze stran pedagogů, asistentů pedagoga, vrstevníků a rodičů*. Není však jasné, jaký přístup a o co se má opírat. Tento cíl je definován spíše jazykově neobratně. Dalším cílem je pak zmapovat a porovnat způsoby začleňování dětí s DMO v dětském kolektivu jednotlivých mateřských škol. Tuto formulaci však najdeme až v závěru práce, nikoliv v úvodu.

Další kapitoly jsou věnovány metodologii výzkumu, který se podle slov autorky opírá o kvalitativní a kvantitativní metody. Pro sběr dat studentka využila triangulaci metod - pozorování, rozhovor a dotazníkové šetření. Výzkumným vzorkem dotazníkového šetření byli učitelé MŠ a asistenti pedagoga. Ti byli dotázáni také mimo jiné na názor rodičů, zda souhlasí se začleňováním dětí s DMO do kolektivu zdravých dětí v MŠ. V závěrečném shrnutí však studentka mluví o otázce pro rodiče a také v cíli práce (úvod) se zmiňuje, že cílem je *zjistit přístup pedagoga, rodiče...* aj. To ale nekoresponduje s výzkumným vzorkem respondentů, jde jen o přenesenou informaci prostřednictvím názorů učitelů. Proto vypovídací hodnota je nízká, subjektivní. Přimlouvala bych se za přehlednější strukturování výzkumu tak, aby se čtenář mohl rychle zorientovat v dané problematice a nedošlo kvůli nepřesnému terminologickému uchopení nebo stylistickým neobratnostem k významovému posunu při pochopení nosných bodů práce.

V rámci obhajoby prosím o zpřesnění cíle práce a výzkumného šetření vzhledem k zjištěným terminologickým a stylistickým nesrovnalostem, o analýzu výzkumného vzorku.

Velmi kladně hodnotím způsob zpracování zvukového záznamu rozhovorů, které autorka prováděla pomocí tabletu a automatického přepisu do Wordu. Práci by na kvalitě a validitě přidaly záznamy pozorování do pozorovacích archů a jejich následné vyhodnocení. Vyhodnocení dotazníku je provedeno na dobré úrovni, prostřednictvím grafického zpracování a slovním komentářem.

Autorka popisuje výzkumný terén a čas výzkumného šetření, počet rozeslaných elektronických dotazníků pedagogům z celé ČR (50), informaci o jejich návratnosti dostane čtenář ale až na s. 34. Jakým způsobem byl udělán výběr výzkumného vzorku? Náhodně? Při popisu kazuistik a rozhovorů autorka sklouzává někdy k zaujaté interpretaci zjištěného a k příliš zobecňujícím závěrům.

Pozitivní hodnota práce spočívá v heuristickém přístupu autorky a ve snaze analyzovat a komparovat v rámci případové studie. Výsledky výzkumu jsou diskutovány a v závěru shrnuty. Pozitivně hodnotím doporučení pro pedagogickou praxi. Práce obsahuje seznam použité literatury a internetových zdrojů, seznam grafů a 6 textových a obrazových příloh. Obsah práce splňuje parametry bakalářských prací.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA:

Předložená práce je logicky strukturována, graficky standardně upravena, pravopisné chyby se objevují zřídka. Autorka důsledně odkazuje na použitou i citovanou literaturu, bibliografické údaje jsou v seznamu použité literatury podle požadované normy.

Práce vykazuje některé terminologické nesrovnalosti: *školka, malé děti, kreslit prstovými barvami* (tedy spíše malovat, neboť kresba a malba jsou odlišné činnosti), nedostatky při jednotném označení pedagogů (někteří pedagogové jsou označeni jménem, jiní ne), jazykové neobratnosti typu *vzor dotazníku pro mateřské školy* (nejspíše pro pedagogy MŠ), využívání agresivní předločky *na třídě* (ve třídě) aj. V kvalitativním výzkumu autorka využívá citově zabarvená slova a někdy příliš subjektivní úhel pohledu místo nestranného a vyváženého popisu situace. Celkově je práce formálně upravena podle obvyklých a požadovaných parametrů.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE:

Bakalářská práce Evy Pavlíkové odpovídá požadovaným normám a úrovni těchto kvalifikačních prací. Opírá se o relevantní zdroje a vlastní empirii. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část, které jsou tematicky provázané, proporčně vyvážené a mají poměrně logickou strukturu. Práce je standardně formálně upravena. Za hlavní přínos předkládané práce považují popsané kazuistiky dětí s DMO a vyhodnocení rozhovorů a dotazníků pro učitele a asistenty pedagoga. V úvodu má práce ale nejasně či spíše jazykově

neobratně vymezený cíl, neboť *zabývat se problematikou* je chvályhodné, ale z hlediska výzkumu špatně uchopitelné. Nesrovnalosti spatřuji také v definování cíle empirické části, kde autorka uvádí, že *cílem je zjistit přístup k dětem s DMO...*, v závěrečném shrnutí docházíme ale k poznatku, že výstupem je analýza způsobů začleňování dětí s DMO do kolektivu zdravých dětí v MŠ. Práce vykazuje také metodologické a terminologické nesrovnalosti, jazykové neobratnosti spíše stylistického charakteru. Oceňuji nadšení a heuristický přístup autorky při tvorbě kazuistik, upozorňuji ale v některých případech na příliš subjektivní úhel pohledu.

Přesto považuji práci za zajímavou a přínosnou pro pedagogickou praxi.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

- Co je konkrétním cílem práce a výstupem? Co je konkrétním cílem výzkumného šetření? Konkretizujte a shrňte stručně a jednoznačně.
- Proč u některých respondentů užíváte označení učitelka a jméno, asistent pedagoga a jméno a u některých ne? Zejména neoznačujete jménem asistenta pedagoga, se kterým jste se neshodla. Proč není označení jednotné?
- Na s. 39 u otázky č. 10 uvádíte, že na základě svého pozorování je začleňování dětí s DMO do kolektivu zdravých dětí velkým přínosem. V čem? Konkretizujte, prosím.
- Na s. 40 popisujete, že u případu č. 2 (Maruška) trvalo začlenění dítěte *delší dobu*. Zpřesněte, prosím, termín „delší doba“.
- Jakým způsobem byl udělán výběr výzkumného vzorku?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

Dobře

V Prachaticích, 8.6.2021

PODPIS: